

KRISTINUSKON KOLME SUUNTAA

RR joulukuu 1970 nro 10

Leo Tolstoista ja hänen viime hetkistään ovat kaikki maailman lehdet ja aikakauskirjat nykyään katsoneet velvollisuudekseen puhua niin kauniisti ja niin laajasti, että todella ovat vapauttaneet „Tietäjän” siitä tehtävästä. Emme tahdo lisätä tätä sanatulvaa yhä uusilla korusanoilla. Jos pidettäisiin yhtä paljon melua Tolstoin opista kuin hänen persoonastaan, jos yhtä suurella uteliaisuudella pohdittaisiin ja tutkittaisiin sitä kuin nyt häntä itseään arvostellaan ja kiitellään, silloin varmaan Tolstoi enemmän iloitsisi tuonpuoleisessa maailmassa, ja ihmiskunnalle koituisi siitä enemmän hyötyä.

Tahdon viivähtää vain yhdessä asiassa. Tolstoita on nimitetty milloin pakanaksi, milloin kristityksi. Kirkko julisti hänet pannaan; itse hän piti itseään todellisena kristittynä, ihmisenä, joka ymmärsi Kristuksen opin. Kumpi on nyt oikeassa? Kirkko, joka opettaa kaikenlaisia vaikeatajuisia ja salaperäisiä opinkappaleita, vaiko Tolstoi, jonka mukaan kristinoppi vain on uusi siveysoppi?

Emme osaa lainkaan ratkaista tätä kysymystä, ellemme ymmärrä, että Kristuksesta itsestään, hänen persoonastaan ja hänen työstään, on lähtenyt erilaisia henkisiä virtauksia. Tai ehkä paremmin sanoen: henkinen virtaus, joka hänestä lähti, on pukeutunut eri muotoihin, riippuen siitä, millä tasolla virtauksen painopiste on. Ja koska alempi maailma on kolminainen – fyysis-astraalis-mentaalinen, – voimme huomata kolme eri suuntaa Kristuksen inspiraatiossa. Nämä suunnat eivät ole vain kuviteltuja, vaan vankkoja historiallisia tosiasioita.

Ensimmäinen – fyysinen – virtaus ilmenee vanhimmassa Jerusalemin seurakunnassa, toinen – astraalinen – Paavalin toiminnassa ja kirkossa yleensä, kolmas – mentaalinen – gnostilaisuudessa.

Ensimmäisen tunnusmerkki oli ankara siveellinen elämä: Jeesus oli näyttänyt ja opettanut, millä tavalla ihmisten tulisi elää. Jerusalemlaisen seurakunnan toivo oli, että Kristus pian tulisi takaisin.

Toisen, paavalilaisen seurakunnan tunnusmerkki oli voimakas usko: usko Kristus-ihanteeseen, mystiseen Kristukseen, joka ihmisessä syntyen nostaa ihmisen synnistä ja pahasta. Tästä muodostui myöhemmin kirkon usko ulkonaiseen vapahtajaan.

Kolmannen, gnostilaisen kristikunnan, tunnusmerkki oli tieto ja rakkaus; he pyrkivät Kristuksen välittömiksi opetuslapsiksi ja totuuden yksilökohtaiseen tietoon ja ymmärsivät, että rakkaus on tie, joka tietoon vie.

Apostoleista Pietari edustaa ensimmäistä, Paavali toista ja Johannes kolmatta suuntaa. Kaikki ovat kristityitä, kaikki ovat „oikeassa”, ihminen voi aloittaa joko teolla, uskolla tai rakkaudella – kaikki kolme vievät hengen elämään. Ja tietysti toinen ei ole ilman toista. Johonkin määrin kaikki sekoittuvat toisiinsa, vaikka yksi aina on etualalla.

Jos nyt ajattelemme Leo Tolstoita, voiko sanoa, ettei hän olisi ollut kristitty? Eikö päinvastoin Tolstoi aivan selvästi edusta pietarilaista Kristus-inspiraatiota? Epäilemättä. Tekisipä mieli lisätä, että Tolstoi oli varmaan itse kotoisin Jerusalemin seurakunnasta, joka eli siirtolan tapaan, omaisuus yhteisenä, käsillä työtä tehden. Niin vakavasti ja lujastihan hän on uskonut juuri tähän kristinuskon muotoon!

Nykyajan kirkot ja lahkot edustavat paavalilaista Kristus-inspiraatiota. Ei niitäkään voi tuomita epäkristillisiksi. Ne edustavat vain huonosti omaa virtaustaan, mikäli ne uskovat ulkonaiseen vapahtajaan sisäisen asemesta. Mutta kun ne julistavat Tolstoin antikristilliseksi, ne erehtyvät suuresti. Samaten ne iskevät kiveen, kun kutsuvat teosofista liikettä antikristuksen liikkeeksi, sillä teosofinen liike edustaa meidän päivinämme gnostilaista Kristus-inspiraatiota.

Tietäjä, 1910, n:o 12.